

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Γ΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο (μονάδες 15)

α) Ο αρθρογράφος, παρότι είναι φιλόζωος και παρά το γεγονός ότι δεν ενθουσιάστηκε όταν πρωτοείδε ένα ρομπότ-σκυλί από κοντά, φαίνεται πως κρατά θετική στάση απέναντι στα ψηφιακά κατοικίδια. Θεωρώντας, από τη μια πλευρά, ότι «οι μηχανικοί υπηρέτες θα ωφελήσουν όλους μας» και έχοντας επίγνωση, από την άλλη πλευρά, «της αίσθησης του κινδύνου» που κρύβεται πίσω από την αντικατάσταση ενός όντος με ένα μηχάνημα τεχνητά νοήμον, υιοθετεί μια θετική οπτική απέναντι στα ψηφιακά κατοικίδια, αντιμετωπίζοντάς τα ως «προπομπό» που «προλειαίνει» την καθιέρωση της Τεχνητής Νοημοσύνης στην καθημερινότητά μας. Γι' αυτό και προτρέπει τους αναγνώστες του «να μην απορρίψουν βιαστικά τα ψηφιακά pets ως ένα καταναλωτικό προϊόν».

β) i) Λάθος

ii) Λάθος

iii) Σωστό

iv) Λάθος

v) Λάθος

Ερώτημα 2^ο (μονάδες 10)

Ο Θεοφάνης Τάσης κάνει επίκληση στην αυθεντία αναφέροντας κάποιους στίχους του Κωνσταντίνου Καβάφη: «Σε μερικούς ανθρώπους έρχεται μια μέρα που πρέπει το μεγάλο Ναι ή το μεγάλο το Όχι να πούνε». Στο χωρίο αυτό ο ποιητής αποτυπώνει ένα δίλημμα με το οποίο, κατά τη γνώμη του, έρχονται συχνά αντιμέτωποι οι άνθρωποι. Ευρισκόμενοι μπροστά σε ένα μεγάλο αδιέξοδο ή σε μια κρίσιμη στιγμή της ζωής τους, καλούνται είτε να αποδεχτούν μία κατάσταση, είτε να την απορρίψουν και να προχωρήσουν. Η αναφορά του Θεοφάνη Τάση στο καβαφικό αυτό δίλημμα έρχεται ως απάντηση στο ερώτημα που του τέθηκε, σε σχέση με το αν μπορούμε να αντιδράσουμε στην έλευση της Τεχνητής Νοημοσύνης στη ζωή μας δεδομένων των κινδύνων που αυτή συνεπάγεται ως προς την ελευθερία μας. Ο ίδιος, σε αντίθεση με τον Καβάφη, θεωρεί ότι λίγοι

άνθρωποι έρχονται αντιμέτωποι με μεγάλα διλήμματα. Όπως επισημαίνει, «δεν έχουμε τόσο μεγάλες στιγμές», αλλά καλούμαστε να πούμε «τα μικρά ναι και τα μικρά όχι». Ειδικά για το ζήτημα της Τεχνητής Νοημοσύνης, που είναι πράγματι σημαντικό, θεωρεί πως «δεν θα τεθεί ποτέ ένα ερώτημα ριζικό» ώστε να πούμε ένα μεγάλο Ναι ή ένα μεγάλο Όχι. Η εξοικείωσή μας με τη χρήση αλγορίθμων στην καθημερινότητά μας θα γίνει «βαθμιαία και ανεπαίσθητα».

Ερώτημα 3^ο (μονάδες 10)

Ο Θεοφάνης Τάσης με τη λέξη «σχοινοβασία» αποδίδει παραστατικά την πορεία, το προσεκτικό «βάδισμα» του ανθρώπου πάνω στο «σχοινί» της Τεχνητής Νοημοσύνης, η αξιοποίηση της οποίας γεννά στην ανθρωπότητα ένα δίλημμα. Από τη μια πλευρά είμαστε αντιμέτωποι με τον «πειρασμό της ευκολίας» την οποία μάς εξασφαλίζουν οι αλγόριθμοι, βοηθώντας μας να διαχειριστούμε το «χάος» των αμέτρητων πληροφοριών που μας βομβαρδίζουν. Από την άλλη, η εξασφάλιση της διευκόλυνσης αυτής προϋποθέτει τη συλλογή των ψηφιακών δεδομένων μας, συχνά εν αγνοία μας, γεγονός που συνιστά απώλεια της αυτονομίας μας, δηλαδή μια μορφή «ανελευθερίας». Το ίδιο δίλημμα φαίνεται πως εμπεριέχεται και στο Κείμενο 1 με αφορμή τα ψηφιακά κατοικίδια. Εκεί γίνεται λόγος για ένα «οξύμωρο» που αφορά την παρουσία ειδικά των ρομπότ στη ζωή μας. Όπως επισημαίνεται, από τη μία πλευρά μάς διευκολύνουν ως «μηχανικοί υπηρέτες», αλλά από την άλλη, στην προοπτική ότι ίσως κάποτε «αποκτήσουν αυτοσυνείδηση», υπάρχει ο κίνδυνος να «υποδουλώσουν το ανθρώπινο είδος», δηλαδή να μας στερήσουν την ελευθερίας μας.

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Το κείμενο πραγματεύεται το ζήτημα της εισαγωγής της Τεχνητής Νοημοσύνης στη ζωή μας, αναδεικνύοντάς το μέσα από την ιστορία της Κλάρας, ενός ρομπότ που «συντρόφευσε» ως φίλη την άρρωστη Τζόσι και πλέον βρίσκεται παροπλισμένο σε μία μάντρα (εικόνα). Εκεί τη συναντά η υπεύθυνη του καταστήματος από το οποίο αγοράστηκε. Η Κλάρα, ως αφηγήτρια, μας μεταφέρει σε α' πρόσωπο τις σκέψεις και τα συναισθήματά της: «αναγνώρισα τη Μάνατζερ και χαρά πλημμύρισε το μυαλό μου». Η σκηνή ζωντανεύει με τον διάλογο, απ' όπου είναι φανερό ότι ένας άνθρωπος και ένα ρομπότ, προϊόν τεχνητής νοημοσύνης, δύνανται να συνομιλήσουν αλλά και να αναπτύξουν συναισθήματα μεταξύ τους. Κάνοντας ωστόσο έναν απολογισμό στη ζωή της κοντά στην Τζόσι και περιγράφοντας την εμπειρία της, η Κλάρα, παρότι δηλώνει ευχαριστημένη («Ήταν το καλύτερο σπίτι για μένα») και δυνατή να υποκαταστήσει έναν άνθρωπο («θα μπορούσα να συνεχίσω την Τζόσι»- μεταφορά), παραδέχεται την αδυναμία της ως μηχανής να αισθανθεί και να γεννήσει στους γύρω της το βαθύτερο ανθρώπινο συναίσθημα, την αγάπη. Ίσως έτσι υπονοεί ότι τα ρομπότ δεν μπορούν να υποκαταστήσουν πλήρως τον άνθρωπο. Η ιστορία βέβαια δείχνει να αντιμετωπίζει αισιόδοξα την τεχνητή νοημοσύνη. Παρότι η Κλάρα καταλήγει παροπλισμένη, η Μάνατζερ αποχωρεί «κοιτάζοντας

πέρα μακριά τον ορίζοντα»... Στο ερώτημα ως προς την αγορά ή μη τεχνητού φίλου/φίλης οι μαθητές αναμένεται να δώσουν την απάντηση που τους εκφράζει, θετική ή αρνητική, αλλά τεκμηριωμένα.